

**Protocol
dalla radunonza generala dalla
Uniun Archiv cultural Sumvitg**

Sonda, ils 29 d'avrel 2017 allas 15:00 ell'aula dalla casa da scola a Surrein

Avonprogram

Naven dallas 13:30 ei igl archiv cultural staus aviarts per prender investa dil svilup sefatgs dapi la fundaziun. Numerus amitgs e numerusas amitgas dalla cultura han priu la caschun e visitau nossa localitad e sfegliau ellas archivalias, contemplau fotografias e dau ina eglia da sin las crunas da cudischs. Discussiuns da cultura ein sefatgas, discussiuns che han suttastrihau la valeta culturala digl archiv pil manteniment d'ina part culturala en vischnaunca.

Tractandas

1	Beinvegni Allas uras fixadas sa president Walter Deplazes arver l'emprema radunonza generala dall'Uniun Archiv cultural Sumvitg e beneventar amitgs e amitgs dalla cultura en l'aula dalla casa da scola a Surrein. En special beneventa il president il referent dil di signur Lucas Deplazes. Perstgisas: Werner Degonda e Fabian Collenberg.
2	Eleczion da 2 dumbravuschs Sco dumbravuschs vegnan proponi ed eligi Robert Bundi e Marcus Duff. La gliesta da participonts muossa in diember da 23 dels.
3	Approbaziun dil protocol dalla radunonza da fundaziun dils 31 da schaner 2016 Il protocol ei staus publicaus sin nossa pagina d'internet e deponius per investa en fuorma da pupi avon la radunonza hodierna. Il protocol vegn senza remarcas approbaus unanimamein cun admetter engraziament al nuder da quel.
4	Approbaziun dil rapport annual President Walter Deplazes presenta a moda zun detagliada ed informativa la lavur dalla suprastonza digl empren onn.

Partenza decisiva

Ils 31 da schaner 2017 ha la radunonza da fundiziun decidu da fundar l'Uniun Archiv cultural Sumvitg. Ella ha approbau las statutas, il manual d'acziun ed elegiu ils emprems responsabels. La vischnaunca ha surdau alla giuvna uniun il capital da 50 000 frs. – in mussament dall'impurtoza d'in archiv da tal gener en vischnaunca. En l'emprema seduta dalla suprastonza ha quella elegiu in logo e priu las necessarias decisions per la realisaziun digl archiv en casa da scola a Surrein. Alla tscherca da commembers e commembras han pliras personas susteniu la suprastonza, aschia ch'ella dumbra oz 120 amitgs ed amitgas dalla cultura.

Sentupada dils responsabels ed interessai per archivs culturals ella Surselva

Ils 19 da fevrer ein il president ed igl acutar s'entupai a Glion culs interessents per la fundaziun digl archiv cultural Foppa, ina sentupada organisada e tgamunada dil plevon ser Jan-Andrea Bernhard, oz president digl Archiv cultural Foppa e contuorn. La tgira vicendeivla dils responsabels per archivs ei essenziala per scumiar ideas ed agids per la realisaziun da tals.

Archiv cultural

El decuors digl avrel ei la localitad vegnida endrizzata. La firma Robert Bundi ha furniu la lenna e la Degonda SA ha furniu las vitrinas per las portas da glas. La montascha ei succedida cun entgins scrinaris ch'ei commembers dall'uniun, quei suenter che la stanza ei aunc vegnida colurada da niev. La furniziun dil computer e dil squitschader sco era las installaziuns da quels ha la firma edecom computer SA executiu.

Las crunas vitas ein lu bein gleiti vegnidas emplenidas cun 300 scatlas normadas per deponer lien las archivalias. La gronda meisa da seduta ha survegniu suppias adequatas e suenter las installaziuns dil computer e dil squitschar ei igl archiv cultural staus semtgau per entscheiver siu pensum.

Empremas archivalias

Dapi igl avrel 2016 entochen oz han archivalias da 40 personas resp. uniuns anflau in plaz en nies archiv. Sur Giusep Cathomas, igl emprem donatur, ha surdau la gronda part da ses cudischs. Gion Lutz ha schenghegiu agl archiv plirs tschiens cudischs romontschs, per part fetg vegls. Il relasch dalla Maria Beer, Rabius, ei vegnius surdau agl archiv entras sia famiglia. Augustin Candinas ha surdau in grond diember da cudischs e fetg interessantas scartiras. Anton Bass ha surschau in bi quantum da documents dil menaschi dall'Alp Naustgel, dall'Assicuranza da biestga e dalla corporaziun d'aua da Surrein.

Cun pliras persunas essan nus en stretg contact per surprender lur rimnadas da cudischs, fotografias, scartiras ed auter bia.

Tut il material che vegn purtaus egl archiv vegn registraus da grop en in protocol d'entrada. Ils cudischs retscheivan in bul cul num dil donatur e vegnan piazzai sillas crunas da cudischs. Tuttas dublettas vegnan messas en scatlas. Fotografias, scartiras, documents etc. vegnan mess tenor donatur ed entrada en scatlas che portan mintgamai lur num.

Viseta a Samedan

Ils 11 d'avrel havein nus visitau igl Archiv Culturel Engiadin'Ota a Samedan per seschar informar co els han organisau lur archiv che ei fetg vasts e vegn menaus dapi rodund 30 onns ella Chesa Planta. Priu part da quella viseta han il president ed igl actuar da noss'uniun sco era interessents dalla Foppa e Lumnezia.

Informaziun pils vischins e vischinas da vischnaunca

Il settember han commemoras e commembers sco era tuttaz ulteriuras vischinas e vischins da nossa vischnaunca survegniu ina informaziun detagliada sur digl archiv cultural.

Archiv ni pupi vegl

Sut il tetel "Archiv ni pupi vegl?" ha il Museum regional Surselva envidau la sonda dils 29 d'october interessai sco era tals che rimnan documents, fotografias etc. a Glion en Casa communal per presentar ed era schar valetar lur scazis. Igl Archiv cultural Sumvitg, ensemen cugl Archiv communal da Tujetsch, ein era stai presents cun ina gronda meisa bein tgemplada cun da tuttaz trovaglias. Nus vein vuliu mussar als visitaders co archivs culturals lavuran e presentar las finamiras da quels. Quell'acziun ei stada pils dus archivs da Sumvitg e Tujetsch in grond success, era sch'il diember dils visitaders a quell'acziun dil Museum Regional Surselva a Glion ei staus fetg mudests.

Vernissascha da "Nies Tratsch"

Ils 11 da december 2016 ha giu liug en casa da scola a Surrein la vernissascha dil cudisch "Nies tratsch – Nums locals dalla vischnaunca Sumvitg da Paul Mathias Cathomas". La cumissiun da cultura dalla vischnaunca ha presentau quella voluminusa ovra cun buca meins che 1800 nums locals.

Avon la vernissascha, sco era suenter quella, ha igl archiv cultural aviert las portas ed in grond diember da visitaders ha priu la caschun da mirar co quei archiv vesa ora e tgei ch'ei gia archivau leu.

Regal da Nadal

Il regal da Nadal dalla Banca Raiffeisen Cadi ei vegnius surdaus il

december al Club da skis Mustér ed agl Archiv cultural Sumvitg. Il directur Alfons Quinter ha surdau in schec da mintgamai 5000 francs allas duas uniuns. La Quotidiana ha rapportau surlunder. Nus engraziein grondamein alla Banca Raiffeisen Cadi per quei generus regal da Nadal.

Pagina d'internet

Ils 24 da mars 2017 ei la pagina d'internet digl Archiv cultural Sumvitg vegnida aviarta per la reit mundiala. La firma luna mediadesign da nies commember Andy Monn ha realisau quella pagina. Igl archivar ha lu empleniu ora quella cun da tuttas interessantas informaziuns e fotografias, aschia ch'il visitader survegn in vast maletg sur digl archiv cultural.

Indrez d'alarm da fiug

Treis petgas da segirtad ein impurtontas en in archiv, quei ein la segirtad encunter engualdetsch, encunter humiditad e fiug. A caschun dalla radunonza da suprastonza dils 24 da mars 2017 decida quella dad installar in indrez d'alarm da fiug pigl archiv cultural. Tenor pusseivladad duei in tal indrez era vegnir installaus pil futur archiv dalla pleiv da Sumvitg ella stanza gest sper igl archiv cultural sco era el biro Deplazes. Aschia san ils cuosts da rodund 9000 francs vegnir reparti.

In indrez d'alarm da fiug ei fetg necessaris pigl archiv cultural, porscha quel gie la segirtad ch'in eventual fiug egl archiv vegni registraus ladinamein e ch'ils pumpiers san intervegnir fetg spert. Il grond diember da preziasas archivalias egl archiv giustificescha ina tala investiziun ed il preventiv per 2017 preveda quella expensa.

Archiv communal dalla vischnaunca Sumvitg

L'entschatta avrel ha la suprastonza communal dau suatientscha alla damonda digl archiv cultural da saver prender investa digl archiv communal e da giudicar leu ensemen cugl archivar communal, tgei archivalias che fussen adattadas da vegnir disloccadas digl archiv communal egl archiv cultural.

Digitalisaziun da fotografias

Il davos temps essan nus s'occupai pli intensiv culla digitalisaziun dallas fotografias. Las massa fotografias che ein gia egl archiv ston vegnir sortidas ed in grond diember da quellas vegn lu era digitalisau per aschia saver presentar in interessant archiv digital da fotografias silla pagina d'internet. Tut quella e bia outra lavur ei in dils pensums che duei occupar nus igl onn 2017.

Engraziament

President Walter engrazia a tut quels ch'ei s'engaschai pigl endrizzament dalla localitad pigl Archiv cultural Sumvitg. El engrazia

	<p>als collegas da suprastanza per la buna lavur e collaboraziun. Special engraziament admetta el a tuts donaturs da documents, cudischs, fotografias e films. In engraziament admetta el era a tutas commemberas e commembers dall'uniun che han susteniu quella finzialmein.</p> <p>President Walter terminescha siu rapport culs plaids: «Communablamein lein nus schar crescher nies archiv e cun quei igl arcun dalla memoria da nossa communitad, da nossa vischnaunca.»</p> <p>Gl'entir rapport ei d'anflar silla pagina d'internet cul link: http://archivcultural-sumvitg.ch/rapports/rapports/</p>						
5	<p>Approbaziun dil rendaquen 2016 e rapport dils revisurs Il president surdat il plaid al cassier Pieder Wieland per presentar gl'emprem quen dalla UACS. El precisescha las cefras d'expenas ed entradas che vegnan presentas vid la preit e lai ressortir la bilanza digl empren onn.</p> <table> <tr> <td>Entradas</td> <td>60 280.80</td> </tr> <tr> <td>Expensas</td> <td>30 823.50</td> </tr> <tr> <td>Saldo per la fin digl onn 2016</td> <td>29 457.30</td> </tr> </table> <p>Dils dus revisurs Marlis Cabalzar e Giusep Bearth rapporta Giusep Bearth. Els hagian repassau il quen ensemen cul cassier ed anflau tuts mussaments e quittanzas necessarias. Il quen seigi menaus conform las pretensiuns dad oz ed els proponien d'acceptar gl'emprem quen dalla uniun sco presentaus dil cassier cun dar scarica all'entira suprastanza. Quei succeda unanimamein entras ils presents.</p>	Entradas	60 280.80	Expensas	30 823.50	Saldo per la fin digl onn 2016	29 457.30
Entradas	60 280.80						
Expensas	30 823.50						
Saldo per la fin digl onn 2016	29 457.30						
6	<p>Approbaziun dil preventiv 2017 Il preventiv vegn presentaus e declaraus dil cassier Pieder Wieland.</p> <table> <tr> <td>Entradas</td> <td>4 000.00</td> </tr> <tr> <td>Expensas</td> <td>11 411.00</td> </tr> <tr> <td>Surpli expensas 2017</td> <td>7 411.00</td> </tr> </table> <p>Ils presents approbeschan unanimamein il preventiv pigl onn 2017.</p>	Entradas	4 000.00	Expensas	11 411.00	Surpli expensas 2017	7 411.00
Entradas	4 000.00						
Expensas	11 411.00						
Surpli expensas 2017	7 411.00						
7	<p>Fixaziun dalla contribuziun annuala La radunonza da fundaziun veva fixau ina contribuziun libra per nos commembers, commembras, fauturs e faaturas. Las reacziuns ein stadas differentas e sinquei ha la suprastanza reponderau e propona oz alla radunonza la proposta da fixar la contribuziun minimala sin 30 frs.</p> <p>Vitus Bass sustegn la fixaziun dalla contribuziun sin 30 frs. Sco idea presenta el la pusseivladad da ponderar da dar al commember/ra la possibilitad da cumpensar la taxa cun lavur egl archiv.</p>						

	<p>La proposta dalla suprastonza vegn acceptada unanimamein.</p>
<p>8</p>	<p>Program da lavur Quel vegn presentaus entras igl actuar Tarcisi Hendry.</p> <p><i>Avertura digl archiv</i> Igl archiv ei publics ed oblighescha aschia nus da possibilitar a vischinas e vischins da visitar igl archiv. Sco emprova vein nus per uonn fixau mintgamai l'emprema sonda dils meins e quei da partir dil meins da matg naven dallas 10:00 entochen las 12:00.</p> <p><i>Di da lavur</i> Ils commembers e commembras dueien haver la pusseivladad da segidar cun la lavur egl archiv cultural. Perquei havein nus fixau sco di da lavur, sonda, ils 29 da matg 2017. Lavurs previdas per quei di ein: l'inventarisaziun da tuts cudischs e dublettas, digitalisaziun da fotos, dias e plattas da glas, lavurs d'archivar, registraziun dad archivalias ed ordinaziun d'archivalias.</p> <p><i>Excursiun culturala</i> Ina finamira dalla suprastonza ei il porscher a commembras e commembers silmeins ina excursiun cultur-historica en vischnaunca ni ella regiun. Pils 19 d'uost 2017 havein elegiu ina viseta a Curaglia egl Museum Alpin da Gallus Giger.</p> <p><i>Sentupada dils responsabels/responsablas per archivs culturals e per cultura en Surselva</i> La suprastonza vul tgirar contact culs ulteriurs archivs culturals e Surselva e tgirar contact culs responsabels da cultura en mintga vischnaunca. En emprema lingia vala ei per far in scomi d'ideas, presentar nossas structuradas d'archiv e segidar tenor basegns culs responsabels en autras vischnauncas. Loghens che han aunc buca fatg ponderaziuns per in archiv cultural lein nus dar curascha d'era far patratgs per la fundaziun d'in archiv cultural. El decuors dil meins november succeda quella sentupada a Surrein egl archiv cultural.</p> <p><i>Di dallas portas aviartas</i> Arver las portas ei impurtont – zun impurtont. Il vischin e la vischina duein veser tgei che schabegia egl archiv cultural. Tuts ein beinvegni d'admirar il cuntionschiu entochen oz e per in mument sevirer en en archivalias d'in mund ch'ei daditg daventaus historia. Quei di lein nus era dar caschun da purtar da tuttas uisas archivalias/documents, cudischs e fotos en nies archiv. Il di ei fixaus sils 2 da december 2017 dallas 10:00 entochen las 15:00.</p>

<p>9</p>	<p>Orientaziuns</p> <p>Tarcisi presenta ina part dalla pagina d'internet, segiramein l'impurtonta, numnadamein quella che pertucca igl archiv cultural. Culs links da quella pagina retscheiva igl utilisader las informaziuns davart l'avertura, la localitad, il clom d'archivalias, l'inventarisaziun e register.</p> <p>Il program per propi per l'inventarisaziun essan nus aunc alla tscherca. La pusseivladad da tuttina saver tgei che sesanfla egl archiv dat il link «register». A moda meins detagliada sa igl utilisader seperschuerer dil cuntegn digl archiv cultural. Tarcisi presenta il register sco el vegn a survir aunc in temps. Suentar il di da lavur sa era ina survesta cumpleina da nosa biblioteca vegnir publicada.</p>
<p>10</p>	<p>Varia</p> <p>Norbert Bass s'exprima aunc davart il quen e constatescha en siu senn ch'el preventiv vegnien spensas remarcadas, ton ch'ils responsabels vegnien era bonificai per la lavur e quei silmeins cun in tec marendu.</p> <p>Vitus Bass completescha siu votum sut tractanda quen cun la remarca da ponderar da nudar e far transparent la lavur che mintgin fetschi per l'uniun.</p> <p>Marcus Duff damonda suenter in feigl d'informaziun (flyer) davart las activitads per saver far diever da quel sillas fieras ella regiun e per affischar.</p>
	<p>Terminaziun</p> <p>Il president beneventa Lucas Deplazes ed engrazia ad el ch'el ei sepurschius da raquintar a nus davart sia activitad sco correspondent liber dalla ANR ella Casa Federala.</p> <p>Lucas Deplazes raquenta libramein da sia via da mistregn ed engaschi, sia entschatta cun contribuziuns per l'anteriura Gasetta Romontscha, sias exprientschas sco schurnalist a Berna, siu meini davart La Quotidiana ed il romontsch. Igl auditori ha udiu las uettas da sias activitads, da sias sentupadas cun dallas uisas personalitads e prominenz politica, da sias portas ch'ei sesaviartas en sia veta schurnalistica. Ils highlights da Lucas Deplazes a Berna han anflau in auditori attent ed engrazieivel. La diversitad da sias explicaziuns ein stadas divertentas ton ch'ils presents ein serendi enrihi a casa.</p> <p>President Walter Deplazes engrazia a Lucas Deplazes per siu interessant discuors davart siu decuors atras la veta e lavur. Sco engraziament retscheiva il referent in schenghetg ord mauns dil president.</p>

	<p>Il president engrazia a tuts per la participaziun ed engrazia pils buns impuls. El animescha da sensibilisar convischinas e convischins per la caussa archiv cultural. Mo da cuminonza e cun la bunaveglia da biars e biaras sa igl archiv daventar ina vera fontauna dalla cultura sumvitgèsa.</p> <p>Sco engraziament envida il president tuts presents ad ina apero el foyer dalla casa da scola.</p>

Sedrun, 6 da matg 2017

Tarcisi Hendry